



در رساله مجاز امام صادق علیه السلام

## اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

روایت محمد بن مسلم

جلسه ۴۶۵

استاد شفیعی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

### خلاصه بحث گذشته

مصنف: سه صحیح زراره، می توانند بر حجیت استصحاب دلالت کنند.

شیخ انصاری: صحیح سوم دال بر استصحاب نیست.

مصنف به طور مفصل ایراد شیخ را جواب گفته، و به این نتیجه رسیدند که اشکالی در دلالت صحیح سوم بر حجیت استصحاب وجود ندارد.

### روایت محمد بن مسلم

امیر المومنین علیه السلام فرمودند: کسی که یقین داشت و بعد شک کرد، به یقینش عمل کند؛ زیرا شک، یقین را نقض نمی کند.

همچنین حضرت علیه السلام فرمودند: کسی که یقین داشت، سپس شک کرد؛ به یقینش عمل کند، زیرا یقین با شک دفع نمی شود.

### ظهور روایت

مصنف: این روایت ظهور بالخصوص در هیچ یک (قاعده یقین و استصحاب) ندارد؛ بلکه مفهوم روایت مجمل بوده، لذا شامل هر دو می شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

اختلاف در ظهور

مرحوم آخوند: روایت ظهور دارد در اختلاف زمان متعلق شک و یقین، پس نزدیک است که روایت، دال بر استصحاب باشد.

شیخ انصاری: روایت ظهور در اتحاد زمان متعلق یقین و شک دارد، پس دال بر قاعده یقین است.

## بیان اقوال

مصنف: روایت، ظهور در هیچ کدام بالخصوص ندارد.

شیخ: روایت، ظهور در وحدت زمان متعلق یقین و شک دارد، پس دلالت بر قاعده‌ی یقین می‌کند.

مرحوم آخوند: روایت، ظهور در اختلاف زمان متعلق یقین و شک دارد، پس دلالت بر استصحاب می‌کند.

مصنف: این دو بزرگوار توجیهاتی برای مدعای خود ذکر کرده‌اند، لکن گمان نمی‌کنم که آن مطالب بتواند بر مطلوبشان قائم شود.

## ادعای شمولیت

شاید کسی ادعای شمولیت این روایت بر هر دو قاعده (قاعده‌ی یقین و استصحاب) کند؟

مصنف: صحت این ادعا مبتنی بر قبول دلالت لفظ بر بیش از یک معنی در آن واحد است.

اما اگر این امر مستحیل بود (کما اینکه نظر مصنف چنین است) نمی‌توان قائل به آن شد.